

Den industrielle revolusjon og liberalismen

Oversiktsforelesning i HIS1300Met, 7. februar 2011

Hvorfor Storbritannia?

- Jordbruksrevolusjonen, ”enclosures”.
- Stor tilgang på billig arbeidskraft
- Risikovillig, mobil kapital
- Tilgang på markeder ute og hjemme
- Viktige naturressurser: ull, jern og kull
- Storbritannia som en geografisk og politisk enhet
- En kapitalistisk økonomi

Teknologiske nyvinninger

- Nye produksjonsmetoder
- Nye energikilder
- Transportrevolusjon
- Reduserte behovet for arbeidskraft
- Fabrikkproduksjon

Det viktigste var likevel...

prinsippet om arbeidsfordeling

Sosiale endringer

- Urbanisering
- Voksende middelklasse
- Mer usikre kår for de laveste sosiale lag
- Økende sosial kontroll
- Politiske følger av nye produksjonsmåter

Liberales revolusjoner på 1800-tallet

- Politisk liberalisme
- Liberalismens paradoks
- Konservativ motreaksjon etter 1815
- "the dike and the flood"
- Russland ledet an i kampen mot reformer
- Radikal nasjonalisme i de tyske områdene

1830-revolusjonene

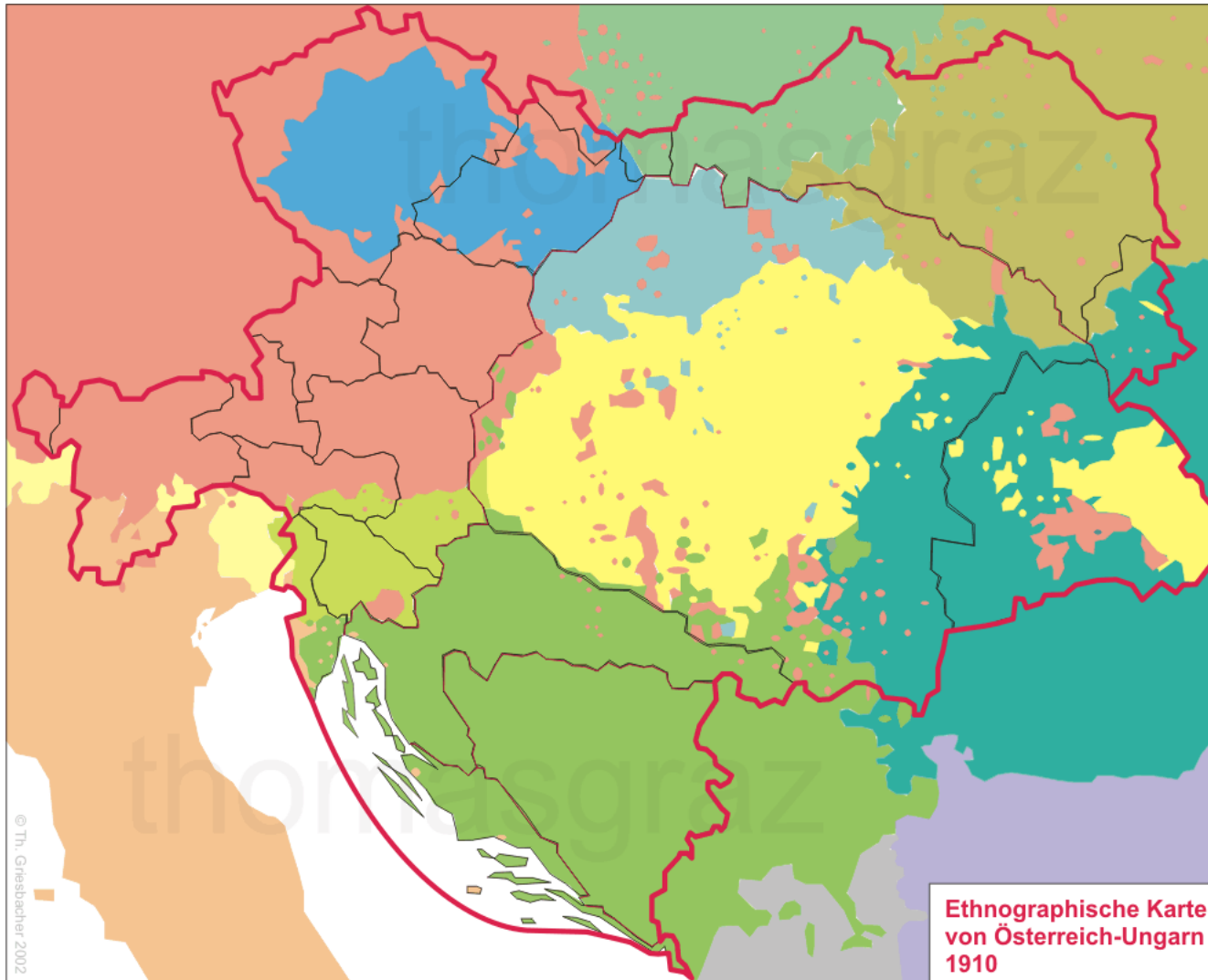
- Julirevolusjonen i Paris: Frankrike som radikalt og liberalistisk sentrum
- Belgia og Polen
- Britiske Reform Act 1832
- Fellestrekk: opprør mot autoriteter som manglet legitimitet eller som var i utakt med samfunnsutviklingen

1848-revolusjonene

- Revolusjonære tilstander samtidig i hele Europa
- Fellestrekk: krav om konstitusjonelt styre, indre selvstyre for nasjonale grupper og en fullstendig avvikling av privilegiesamfunnet og føydalismen
- Revolusjonenes kortvarige seire
- Februarrevolusjonen i Paris
- Napoleon III president og keiser

1848-revolusjonene II

- Østerrike: Krav om mer nasjonal selvbestemmelse for ungarene og tsjekkerne
- Østerrike: Krav om liberale og demokratiske reformer
- Prøysen: Et blaff av reformer med kort levetid
- Frankfurt-parlamentet. En stortysk eller lilletysk løsning?
- Russland: Vestliggjøring eller egen vei?
- Russland: Livegenskapet opphører 1861
- Russland: Begrensende reformer ovenfra